

Social- och hälsovårdsutskottet

Verksamhetsberättelse för Folkpensionsanstaltens fullmäktige 2016

INLEDNING

Remiss

Verksamhetsberättelse för Folkpensionsanstaltens fullmäktige 2016 (B 15/2017 rd): Ärendet har remitterats till social- och hälsovårdsutskottet för betänkande.

Utlåtande

Utlåtande har lämnats av
- revisionsutskottet ReUU 4/2017 rd

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringsråd Pekka Humalto, social- och hälsovårdsministeriet
- ordförande Sari Sarkomaa, Folkpensionsanstaltens fullmäktige
- sekreterare Leena Uikkanen, Folkpensionsanstaltens fullmäktige
- ordförande Heli Martinmäki, Kelan toimihenkilöt ry
- arbetarskyddsfullmäktig Tiina Norppa, Kelan toimihenkilöt ry
- generaldirektör Elli Aaltonen, Folkpensionsanstalten
- stabsdirektör Kai Ollikainen, Folkpensionsanstalten.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Verksamhetsberättelsen

Enligt 5 § i lagen om Folkpensionsanstalten ska fullmäktige övervaka Folkpensionsanstaltens förvaltning och verksamhet med beaktande av bland annat kvaliteten på anstaltens tjänster och tillgången till dem. Enligt bestämmelsen ska fullmäktige också årligen lämna en berättelse över sin verksamhet till riksdagen.

Verksamhetsåret inleddes med en reviderad organisation bestående av sex resultatenheter. Resultatenheten för kundrelationstjänster ansvarar för kundservicen inom alla serviceformer och regionalt är kundservicen uppdelad på sex enheter. Resultatenheten för förmånstjänster har fem försäkringsdistrikt. Ett nytt arbetssätt på Folkpensionsanstalten (FPA) är att handläggningen av för-

Betänkande ShUB 3/2018 rd

måner och den direkta kundtjänsten är separerade. Det har krävt att personalbehovet på enheterna har utvärderats. En enkät om personalens erfarenheter från det första halvåret visade att de anställda delvis upplever att omorganiseringen bland annat har minskat deras möjligheter att påverka. Det är enligt utskottet viktigt att Folkpensionsanstalten följer upp hur omorganiseringen utfaller.

Verksamheten påverkades i hög grad av att FPA tog över handläggningen av grundläggande utkomststöd och var den myndighet som beviljade och betalade ut stödet från och med 2017. Omställningen föregicks av omfattande nyrekrytering och personalutbildning. I december när handläggningen av ansökningarna hade kommit i gång bedömde FPA att den uppskattade personalstyrkan inte räcker till för att handlägga ansökningarna inom lagstadgad tid. Följaktligen arbetade man av en stor del av anstormningen av ansökningar på övertid. Det behövdes emellertid en betydligt större arbetsinsats än beräknat och därför var både kundservicen och förmånstjänsten överbelastade i början av 2017. Förberedelserna 2016 försvårades också av att statsrådet på slutampen lade fram ändringar i den lagstiftning som skulle verkställas. Utskottet välkomnar att FPA gjorde en intern utvärdering och på uppdrag av fullmäktige dessutom 2017 lät göra en extern utvärdering av hur överföringen hade utfallit. Vidare är det positivt att båda utvärderingarna finns utlagda på webbplatsen. Än en gång vill utskottet påminna om att det måste avsättas tillräckligt med tid för FPA att verkställa ändringar i lagstiftningen.

Utgifterna för de sociala trygghetsförmåner som FPA hade hand om uppgick till 14,34 miljarder euro (+0,2 %). Sjukförsäkringsförmånerna minskade med 3,2 procent. Mest ökade (17,8 %) det allmänna bostadsbidraget, precis som året innan. Enligt berättelsen anlätade också fler personer FPA:s e-tjänster, medan besöken på byråerna och telefonkontaktarna minskade. Kundnöjdheten låg fortfarande på god nivå och målen för genomströmningstiderna för ansökningar uppnåddes utmärkt. Kanta-tjänsterna och e-recept har blivit etablerad verksamhet och nästan två miljoner personer har loggat in på tjänsten Mina Kanta-sidor.

FPA:s ställning och tillsynen över FPA

Social- och hälsovårdsutskottet begärde 2017 utlåtande om verksamhetsberättelsen från revisionsutskottet och bad utskottet att särskilt bedöma berättelseförfarandet i ett mer generellt perspektiv med avseende på tillsynen och att ta ställning till riksdagsbehandlingen av berättelsen. I utlåtandet påpekar revisionsutskottet att en stor del av FPA:s fullmäktige är medlemmar i social- och hälsovårdsutskottet och föreslår därför att riksdagen tar ställning till om behandlingen av berättelsen kan utsträckas till fler utskott. Med hänsyn till att det krävs kännedom om FPA:s verksamhet anser social- och hälsovårdsutskottet att betänkandet lämpligen kan utarbetas av social- och hälsovårdsutskottet. Utskottet ställer sig positivt till att andra utskott i förekommande fall kan lämna utlåtande om verksamhetsberättelsen.

I utlåtande ReUU 4/2017 rd framhåller revisionsutskottet att FPA:s verksamhet har vuxit kraftigt och anser att det finns anledning att fundera över i vilken utsträckning det nuvarande systemet ger adekvata möjligheter att utöva tillsyn över FPA:s verksamhet. Också FPA:s fullmäktige har lyft fram behovet av att utvärdera om tillsynen räcker till och vad FPA:s roll är. Revisionsutskottet ansåg att behovet av att se över lagen om Folkpensionsanstalten bör utredas i en brett förankrad parlamentarisk arbetsgrupp. Då måste det göras en övergripande bedömning av FPA:s ställning, av

Betänkande ShUB 3/2018 rd

styrnings- och ansvarsfrågorna i de nya uppgifterna och av det eventuella behovet av en revidering av lagstiftningen. Revisionsutskottet föreslog att riksdagen skulle godkänna ett ställningstagande om frågan.

Enligt uppgift till social- och hälsovårdsutskottet har FPA:s fullmäktige nyligen tillsatt en utomstående expertgrupp för att utreda tillsynen över och styrningen av FPA samt FPA:s ställning och interna befogenhetsfördelning. Utredningen är nödvändig, anser utskottet och håller med revisionsutskottet om att det krävs en brett förankrad parlamentarisk arbetsgrupp för att utreda om lagen om Folkpensionsanstalten behöver ändras. Arbetsgruppen kan lämpligen tillsättas när resultaten av expertgruppens arbete finns tillgängliga.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Social- och hälsovårdsutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner ett ställningstagande med anledning av berättelse B 15/2017 rd.

Utskottets förslag till ställningstagande

Riksdagen har ingenting att anmärka med anledning av berättelsen.

Helsingfors 22.2.2018

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Krista Kiuru sd
vice ordförande Hannakaisa Heikkinen cent
medlem Outi Alanko-Kahiluoto gröna
medlem Arja Juvonen saf
medlem Niilo Keränen cent
medlem Anneli Kiljunen sd
medlem Jaana Laitinen-Pesola saml
medlem Anne Louhelainen blå
medlem Ulla Parviainen cent
medlem Pekka Puska cent
medlem Sari Raassina saml
medlem Veronica Rehn-Kivi sv
medlem Vesa-Matti Saarakkala blå
medlem Kristiina Salonen sd
medlem Sari Sarkomaa saml.

Sekreterare var

Betänkande ShUB 3/2018 rd

utskottsråd Eila Mäkipää
utskottsråd Harri Sintonen.